

De viktigaste förslagen

1. Lagen om intressebevakningsfullmakt

Ordinära gåvor

I denna proposition föreslås det att en fullmäktig trots jävsbestämmelserna ska kunna ge andra än sig själv gåvor som specificerats i intressebevakningsfullmakten och som är ordinära och av ringa ekonomisk betydelse. Förslaget innebär att fullmäktigen kan sörja för givandet av sådana gåvor och därmed se till att fullmaktsgivarens vilja tillgodoses i sådana fall där fullmaktsgivaren själv är oförmögen att ge dem.

Rättshandlingar som gäller fastigheter

I lagen om intressebevakningsfullmakt finns en särskild bestämmelse om intressebevakningsfullmaktens förhållande till de formkrav och preciseringskrav som föreskrivs för fullmakter i jordabalken (540/1995). Lagens nuvarande bestämmelse om att fullmäktigens behörighet att företa rättshandlingar som gäller fastigheter förutsätter en uttrycklig bestämmelse i intressebevakningsfullmakten har i praktiken visat sig vara oklar. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att fullmäktigen trots bestämmelserna i jordabalken är behörig att sälja eller på annat sätt överlåta en fastighet, ansöka om in-teckning eller upplåta panträtt i en fastighet direkt med stöd av intressebevakningsfullmakten. Detta hindrar dock inte fullmaktsgivaren från att i fullmakten inkludera särskilda bestämmelser som begränsar fullmäktigens rätt att företa rättshandlingar som gäller fastigheter. Den föreslagna bestämmelsen ska tillämpas endast på intressebevakningsfullmakter som upprättats efter lagens ikraftträdande.

Intressebevakare som förordnats att sköta fullmäktigens uppgifter

I propositionen föreslås det att man förtydligar bestämmelserna som gäller situationer där en intressebevakare tillfälligt förordnats att sköta fullmäktigens uppgifter på grund av att fullmäktigen är jävig eller av någon annan orsak. Enligt förslaget ska ärenden som gäller behörighet, skyldigheter, jäv, möjlighet att skänka bort egendom och krav på tillstånd för rättshandlingar för intressebevakare som förordnats att sköta fullmäktigens uppgifter bestämmas med stöd av lagen om intressebevakningsfullmakt. I övrigt tillämpas lagen om förmyndarverksamhet. Målet är att intressebevakaren i sina uppgifter ska kunna agera på samma sätt som fullmäktigen och iakttä fullmaktens bestämmelserna enligt fullmaktsgivarens vilja.

Ändring av jävsgrunderna

Det föreslås att bestämmelserna om jäv för fullmäktige ska ändras. Det att motparten är ett syskon till fullmäktigens förälder ska enligt förslaget i fortsättningen inte utgöra en jävsgrund. Det föreslås att detta släktskapsförhållande inte längre ska utgöra en jävsgrund, eftersom det med tanke på skyddet för fullmaktsgivaren anses vara fråga om ett onödigt avläggset släktskapsförhållande och försvåra skötseln av fullmaktsgivarens angelägenheter. En motsvarande ändring föreslås i lagen om förmyndarverksamhet, där det föreskrivs om jäv för intressebevakare.

2. Lagen om förmyndarverksamhet

Registrering av intressebevakning för minderåriga

Det föreslås att bestämmelsen om att intressebevakning för en minderårig ska införas i registret över förmyndarskapsärenden om den minderåriges egendom överskrider ett visst belopp ändras så att förmögenhetsgränsen för registreringsskyldigheten höjs från nuvarande 20 000 euro till 25 000 euro. Det föreslås att förmögenhetsgränsen för avförande ur registret på motsvarande sätt höjs från nuvarande 15 000 euro till 20 000 euro. Beloppen av de föreslagna höjningarna baserar sig på den förändring i penningvärdet som skett efter det att den gällande regleringen utfärdades.

Uppdatering av tillståndsbestämmelserna

Att förutsätta förmyndarmyndighetens tillstånd för vissa rättshandlingar som utförs på huvudmannens vägnar anses fortfarande vara ett ändamålsenligt sätt att förebygga sådana skador som betydande rättshandlingar kan orsaka huvudmannen. Det föreslås dock att förteckningen över rättshandlingar som kräver tillstånd ses över.

Det föreslås att kravet på förmyndarmyndighetens tillstånd slopas i tre situationer. Tillstånd ska för det första inte krävas för att intressebevakaren ska kunna börja idka näring för sin huvudmans räkning. Det ska inte heller i fortsättningen krävas tillstånd av förmyndarmyndigheten för att på huvudmannens vägnar ingå ett avtal om samförvaltning av ett dödsbo. Dessutom föreslås det att kravet på tillstånd som gäller försäljning eller avverkning av skog till försäljning och tagande och överlåtelse av marks substanser för försäljning slopas. Tillståndsövervakningen har haft liten betydelse i ovannämnda situationer.

Det föreslås att bestämmelsen om tillstånd för upptagande av lån preciseras så att tillstånd endast behövs för upptagande av egentligt penninglån på huvudmannens vägnar, dvs. för ett nytt lån genom vilket låntagaren får tillgång till penningmedel. Samtidigt förtydligas det när det är fråga om upptagande av ett nytt penninglån och när det är fråga om en sådan ändring av ett avtalsvillkor efter tillståndsbeslutet för vilken intressebevakaren inte behöver ett nytt tillstånd.

Det föreslås att bestämmelserna om tillstånd som gäller placeringsverksamhet uppdateras så att utvecklingen av placeringsverksamheten beaktas. De finansiella instrument som intressebevakaren inte behöver förmyndarmyndighetens tillstånd för att förvärva förblir oförändrade. Investeringar i andra finansiella instrument ska enligt förslaget vara tillståndspliktiga. Tillståndsplikten gäller både direktinvesteringar och investeringar via placeringsförsäkringar. Förmyndarmyndighetens tillstånd kan i fortsättningen beviljas antingen för enskilda placeringar eller så kan det vara fråga om ett ramtillstånd. Med ett ramtillstånd kan man bättre än för närvarande stödja kontinuerliga och systematiska placeringar.

Dessutom föreslås det i moderniserande syfte ändringar i vissa andra detaljer i bestämmelserna om tillstånd.

Ändring av jävsgrunderna

I propositionen föreslås en likadan ändring i bestämmelserna om jäv för intressebevakare som i bestämmelserna om jäv för fullmäktige. Det att motparten är ett syskon till intressebevakarens förälder ska enligt förslaget i fortsättningen inte utgöra en jävsgrund.